

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI**

TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI

YUQUMLI VA BOLALAR YUQUMLI KASALLIKLARI KAFEDRASI

**YUQUMLI KASALLIKLAR VA BOLALAR YUQUMLI
KASALLIKLARI
FANINING ISHCHI O'QUV DASTURI
(5-kurs, IX-X-semester)**

Ta'lim sohasi: 510000 - Sog'liqni saqlash
Ta'lim yo'nalishi: 5510100 - Davolash ishi
5111000 - Kasb ta'limi (5510100-Davolash ishi)

Toshkent -2023

Fanning ishchi o'quv dasturi O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligining 2018 o'quv rejasida tuzilgan fan dasturi - SSVning 12.09.2019 yil №231-sonli buyruqning 1-ilovasi bilan tasdiqlangan "Yuqumli kasalliklar va bolalar yuqumli kasalliklari" fan dasturi asosida tayyorlangan.

Fanning ishchi o'quv dasturi Toshkent tibbiyot akademiyasi kengashi tomonidan 2023 yil _____ "_____"-sonli bayonnoma bilan tasdiqlangan

Tuzuvchilar:

L.N.Tuychiev TTA, "Yuqumli va bolalar yuqumli kasalliklari" kafedra mudiri, t.f.d., professor

M.D.Axmedova TTA, "Yuqumli va bolalar yuqumli kasalliklari" kafedra professori, t.f.d.

Sh.B. Raxmatullayeva TTA, "Yuqumli va bolalar yuqumli kasalliklari" kafedra dosenti, t.f.d.

Taqrizchilar:

Tashqi taqrizchi:

G.A.Ibadova ToshVMOI, "Bolalar yuqumli kasalliklari" kafedra mudiri, t.f.d., professor

Ichki taqrizchi:

A.B.Abidov TTA, "Yuqumli va bolalar yuqumli kasalliklari" kafedra dosenti, t.f.n.

Kafedra mudiri

 L.N.Tuychiev

Davolash fakul'teti dekani

O'quv-uslubiy bo'lim boshlig'i

 Azizova F.X.

1. O'quv fanining dolzarbligi va oliy kasbiy ta'limdagi o'rni

Ushbu ishchi dasturi O'zbekiston Respublikasi Davlat ta'lim standarti va bakalavriat ta'lim yo'nalishi malaka talablariga asoslangan holda tuzilgan, tibbiyot oliy o'quv yurtlarining davolash, tibbiy-pedagogika fakul'tetlarining talabalariga yuqumli va bolalar yuqumli kasalliklari fanlaridan ta'lim berish uchun mo'ljallangan. Dastur yuqumli va bolalar yuqumli kasalliklari fanlari bo'yicha o'qitiladigan talabalarning bilishlari kerak bo'lgan nazariy bilimlar va amaliy ko'nikmalar hajmini belgilaydi.

Dastur talabalarga yuqumli kasalliklarning asosiy klinik simptomlari, ularning tashhisot prinsiplari, qiyosiy tashhisot aspektlari, shoshilinch holatlarda tez yordam ko'rsatish choralari, shuningdek profilaktika asoslari (umumiy va maxsus) bilimlarini egallab olishga imkoniyat yaratadi. Bu o'z navbatida organizmning faoliyatini va uning atrof-muhit bilan muloqotini, chuqurroq tushunib yetishga asos yaratadi.

Mazkur fan o'quv rejadagi biologiya, odam anatomiyasi, fiziologiyasi, kimyo, gistologiya, immunologiya, mikrobiologiya va parazitologiya, epidemiologiya, ichki kasalliklar, klinik immunologiya, ftiziatriya, klinik farmakologiya, jarroxlik kasalliklari, bolalar kasalliklari, asab kasalliklari va shoshilinch tibbiy yordam, neyroxirurgiya fanlaridan o'zlashtirilgan bilimlarga asoslanadi.

2. O'quv fanining maqsadi va vazifalari

Fanni o'qitishdan maqsad – bo'lajak UASh yuqumli kasalliklar etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenezi, asosiy klinik simptomlari, tashxisoti va davolash, shuningdek, profilaktika asoslari (umumiy va maxsus)ni o'rgatishga qaratilgan.

Fanning vazifasi: respublikamiz hududida va tashqaridan kirib kelayotgan kattalar va bolalarda uchraydigan yuqumli kasalliklarni anamnez va klinik laborator ma'lumotlarga asoslanib erta aniqlash, bemorlarni to'g'ri davolash va profilaktika qilish;

– yuqumli kasalliklarni sindromlariga asoslangan holda qiyosiy tashxisotini o'rgatish;

– kechiktirib bo'lmaydigan holatlarda bemorlarga tez tibbiy yordam ko'rsatishni o'rgatish;

– yuqumli va o'ta xavfli kasalliklar o'chog'ida bemorlar bilan muloqotda bo'lganlar orasida epidemiyaga qarshi chora-tadbirlar o'tkazish asoslarini o'qitish;

– bemorlarni uy va shifoxona sharoitida kompleks davolash asoslarini o'qitish;

– yuqumli kasalliklar fanini o'qitishdagi pedagogik mahorat asoslarini;

– sog'lom turmush tarzini targ'ibot qilishni o'qitish.

Fan bo'yicha talabalarning bilim ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi.

3. O'quv fani o'qitilishi bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar

“Yuqumli va bolalar yuqumli kasalliklari” fani talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, tibbiy ekologik hodisa va jarayonlarga uslubiy yondashuv hamda ilmiy dunyoqarashini shakllantirib borish vazifalarini bajaradi.

O'quv yili uchun taqsimlangan soatlar:

Yo'nalish (fakul'tet)	Umumiy yuklama	Auditoriya soati				Mustaqil ta'lim	Nazorat turi
		ma'ruza	Amal.mash (seminar)	Klinik o'quv amal.	Lab.mashg		
Davolash ishi	Yuqumli kasalliklar	30	42	72		104	ON, YaN, TEST
	Bolalar yuqumli kasalliklari	6	12	18		26	
Kasb ta'limi	Yuqumli kasalliklar	30	42	72		104	YaN, TEST
	Bolalar yuqumli kasalliklari	6	12	18		26	

4. Ma'ruza mashg'ulotlari

№	Yuqumli kasalliklari ma'ruza mavzulari soat hajmi	soat
IX semestr		
1	Yuqumli va bolalar yuqumli kasalliklari faniga kirish Virusli gepatitlar VGA, VGE,	2
2	Virusli gepatitlar VGB, VGD, VGC	2
3	Qorin tifi. A va B paratitlar	2
4	Sal'monellez. Vabo	2
5	Brusellyoz. Bezgak	2
6	Gripp. O'RVI	2
7	O'zbekistonda keng tarqalgan parazitlar kasalliklar	2
Jami		14
X semestr		
8	Sariqlik sindromi bilan kechadigan yuqumli va yuqumli bo'lmagan kasalliklarning erta va qiyosiy tashxisi	2
9	Isitma sindromi bilan kechadigan kasalliklarning erta va qiyosiy tashxisi	2

10	Diareya sindromi bilan kechadigan kasalliklarning erta va qiyosiy tashxisi	2
11	Ekzantema sindromi bilan kechadigan kasalliklarning erta va qiyosiy tashxisi	2
12	O'ta xavfli yuqumli kasalliklarning erta va qiyosiy tashxisi	2
13	Respirator va angina sindromi bilan kechadigan kasalliklarni erta va qiyosiy tashxisi	2
14	Yuqumli kasalliklarda uchraydigan shoshilinch holatlar	2
15	Yiringli va serozli meningit va meningoensefalitlarning erta va qiyosiy tashxisi	2
		16
	JAMI:	30
№	Bolalar yuqumli kasalliklari ma'ruza mavzulari	soat hajmi
	IX - X semestr	
1	Meningokokk infeksiyasi	2
2	Qizamiq, Qizilcha, Skarlatina	2
3	Tepki (epidemik parotit). Ko'ko'tal	2
	JAMI:	6

Ma'ruza mashg'ulotlari mul'timedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyalarda akademik guruhlar oqimi uchun o'tiladi.

5. Amaliy mashg'ulotlar

№	Yuqumli kasalliklar amaliy mashg'ulot mavzulari	soat hajmi	
		amaliy mashg'u lot	klirik mashg'u lot
	IX semestr		
1	Yuqumli va bolalar yuqumli kasalliklari faniga kirish. Yuqumli kasalliklar shifoxonasi tuzulishi, ish faoliyati, bemorlarni qabul qilish qoidalari. Kasalxonaga qabul qilingan bemorlarga hujjatlar to'ldirish qoidalari.	1	3
2	Enteral virusli gepatitlar: VGA, VGE. Etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenez, klinikasi, asoratlari, davolash, kasalxonadan chiqarish qoidalari, profilaktikasi, reabilitatsiyasi, UASh taktikasi.	3	3
3	Parenteral virusli gepatitlar. VGB, VGD, VGC. Etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenez, klinikasi, asoratlari, davolash, kasalxonadan chiqarish qoidalari, profilaktikasi, reabilitatsiyasi, UASh taktikasi.	1	3

4	Virusli gepatitlarni patogenetik va zamonaviy davolash usullari. Virusli gepatitlarni umumiy va xususiy profilaktikasi. Dispanser nazorati va reabilitatsiyasi. Kasallik o'choqlarida ishlash.	3	3
5	Qorin tifi. Paratif A va B. Etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenezi, klinikasi, asoratlari, davolash, kasalxonadan chiqarish qoidalari, profilaktikasi, reabilitatsiyasi, UASh taktikasi.	1	3
6	Ovqat toksikoinfeksiyasi. Etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenezi, klinikasi, asoratlari, davolash, profilaktikasi, UASh taktikasi. Botulizm. Etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenezi, klinikasi, asoratlari, davolash, botulizmga qarshi zardobni yuborish qoidalari, kasalxonadan chiqarish qoidalari, profilaktikasi, reabilitatsiyasi, UASh taktikasi. Shigellyoz. Etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenezi, klinikasi, asoratlari, davolash, kasalxonadan chiqarish qoidalari, profilaktikasi, reabilitatsiyasi, UASh taktikasi. Surunkali bakterial dizenteriya.	3	3
7	Sal'monellez. Etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenezi, klinikasi, asoratlari, davolash, kasalxonadan chiqarish qoidalari, profilaktikasi, reabilitatsiyasi, UASh taktikasi. Vabo. Etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenezi, klinikasi, asoratlari, davolash, kasalxonadan chiqarish qoidalari, profilaktikasi, reabilitatsiyasi, UASh taktikasi. Suvsizlanish darajalari. Regidratasion davo asoslari.	1	3
8	O'zbekistonda keng tarqalgan parazitlar kasalliklar (askaridoz, gimenolipidoz, enterobioz, tenioz, teniarinxoz, exinokokkoz, difilobotrioz va h.k.). Tibbiy muassasasi birlamchi bosqichida davolash asoslari va reabilitatsiyasi.	1	3
9	Jarohat infeksiyalari. Qoqshol. Etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenezi, klinikasi, asoratlari, davolash, kasalxonadan chiqarish qoidalari, profilaktikasi, reabilitatsiyasi, UASh taktikasi. Quturish etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenezi, klinikasi, asoratlari, davolash, profilaktikasi, UASh taktikasi. Saramas. Etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenezi, klinikasi, asoratlari, davolash, profilaktikasi, reabilitatsiyasi, UASh taktikasi.	3	3
10	Brusellyoz. Etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenezi, Ragoza bo'yicha tasnifi, klinikasi, asoratlari, davolash, profilaktikasi, reabilitatsiyasi,	1	3

	UASh taktikasi. Bezgak. Etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenezi, klinikasi, asoratlari, davolash profilaktikasi.		
11	Gripp. O'RVI. Etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenezi, klinikasi, asoratlari, davolash, profilaktikasi, reabilitatsiyasi, UASh taktikasi	1	3
12	Virusli diareyalar (gastroenteritlar). Etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenezi, klinikasi, asoratlari, davolash, kasalxonadan chiqarish qoidalari, profilaktikasi, reabilitatsiyasi, UASh taktikasi.	3	3
Jami		22	36
X semestr			
1	Sariqlik sindromi bilan kechadigan yuqumli kasalliklar (virusli hepatitlar A,B,C,D,E, herpes va sitomegalovirus infeksiyalari, leptospiroz, iersinioz)ning erta va qiyosiy tashxisi. Tashxis algoritmini tuzish. UASH bajarishi kerak chora-tadbirlar.	1	3
2	Sariqlik sindromi bilan kechadigan yuqumli bo'lmagan kasalliklar (gemolitik va mexanik sariqliklar – o't tosh kasalliklar, o'sma va parazitar kasalliklar va h.k.) ning erta va qiyosiy tashxisi. Tashxis algoritmini tuzish. UASH bajarishi kerak chora-tadbirlar.	3	3
3	Isitma sindromi bilan kechadigan bakterial kasalliklar (qorin tifi, brusellez, meningokokk infeksiyasi, bezgak, toksoplazmoz, amebiaz)ning erta va qiyosiy tashxisi. Tibbiyot muassasasi birlamchi bosqichida davolash asoslari va reabilitatsiyasi.	1	3
4	Isitma sindromi bilan kechadigan virus etiologiyali kasalliklar (gripp, O'RVI, gemorragik isitmalar, SMVI, parranda va cho'chqa gripi, atipik zotiljam)ning erta va qiyosiy tashxisi. Isitmalagan bemorlarda tashxis algoritmini tuzish. Tibbiyot muassasasi birlamchi bosqichida davolash asoslari va reabilitatsiyasi.	3	3
5	Diareya sindromi bilan kechadigan kasalliklarni erta va qiyosiy tashxisi. Klinik va laborator tekshiruv asoslari. Tibbiyot muassasasi birlamchi bosqichida davolash asoslari va reabilitatsiyasi. Kasallik o'choqlaridagi tadbirlar. UASh taktikasi.	1	3
6	Ekzantema sindromi bilan kechadigan kasalliklarni erta va qiyosiy tashxisi. Toshmalarga ta'rif berish. Tibbiyot muassasasi birlamchi bosqichida davolash	1	3

	asoslari va reabilitasiyasi. Tashxis algoritmini tuzish. UASH taktikasi. Kasallik o'choqlarida qilinadigan tadbirlar.		
7	O'ta xavfli yuqumli kasalliklar (vabo, o'lat, Qrim-Kongo gemorragik isitmaları) ni erta va qiyosiy tashxisi. O'ta xavfli kasalliklarga shubha tug'ilganida UASH taktikasi. Kasallik o'choqlarida tadbirlar.	1	3
8	Respirator va angina sindromi bilan kechadigan kasalliklarning erta va qiyosiy tashxisi. Tashxis algoritmini tuzish. UASH takikasi. Tibbiy muassasasi birlamchi bosqichida davolash asoslari va reabilitasiyasi.	1	3
9	Yuqumli kasalliklarda uchraydigan shoshilinch holatlar (infeksion toksik karaxtlik, gipovolemik karaxtlik, o'tkir jigar ensefalopatiyasi, anafilaktik karaxtlik, o'tkir nafas yetishmovchiligi, o'tkir buyrak yetishmovchiligi, bosh miya shishi va h.k.). Tibbiy muassasasi birlamchi bosqichida davolash asoslari va reabilitasiyasi. Tashxis algoritmini tuzish. UASH takikasi.	1	3
10	Yiringli meningit va meningoensefalitlarning erta va qiyosiy tashxisi. Tibbiy muassasasi birlamchi bosqichida davolash asoslari va reabilitasiyasi. Tashxis algoritmini tuzish. UASH takikasi.	1	3
11	Serozli meningit va meningoensefalitlarning erta va qiyosiy tashxisi. Tashxis algoritmini tuzish. Tibbiy muassasasi birlamchi bosqichida davolash asoslari va reabilitasiyasi. Tashxis algoritmini tuzish.	3	3
12	Gemorragik sindrom bilan kechadigan kasalliklarni erta va qiyosiy tashxisi (gemorragik isitmalar, meningokokksemiya, qorin tifi, virusli gepatitlarichburug', amebiaz va h.k.). Tashxis algoritmini tuzish. Tibbiy muassasasi birlamchi bosqichida davolash asoslari va reabilitasiyasi.	3	3
		20	36
	JAMI:	42	72
	IX - X semestr	amaliy mashg'u lot	klirik mashg'u lot
1	Meningokokk infeksiyasi. Etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenezi, klinikasi, umumiy va xususiy meningial belgilar, asoratlari, davolash, profilaktikasi, reabilitasiyasi, UASH taktikasi.	1	3
2	OIV infeksiyasi. OITS. Etiologiyasi,		

	epidemiologiyasi, patogenezi, klinikasi, opportunistik infeksiyalar, asoratlari, davolash, retrovirusga qarshi davo, profilaktikasi, kontaktdan keyingi profilaktika, polliativ yordam, UASH taktikasi.	3	3
3	Protozoy kasalliklar. (Ichak lyamblioz, leyshmanioz, ichak amebiazi). Etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenezi, klinikasi, asoratlari, davolash, profilaktikasi, reabilitatsiyasi, UASH taktikasi.	3	3
4	Qizamiq. Etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenezi, klinikasi, asoratlari, davolash profilaktikasi, reabilitatsiyasi, UASH taktikasi. Qizilcha, Etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenezi, klinikasi, asoratlari, davolash profilaktikasi, reabilitatsiyasi, UASH taktikasi. Skarlatina. Etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenezi, klinikasi, asoratlari, davolash profilaktikasi, reabilitatsiyasi, UASH taktikasi.	1	3
5	Tepki (epidemik parotit). Etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenezi, klinikasi, asoratlari, davolash profilaktikasi, reabilitatsiyasi, UASH taktikasi. Ko'ko'tal. Etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenezi, klinikasi, asoratlari, davolash profilaktikasi, reabilitatsiyasi, UASH taktikasi.	1	3
6	Difteriya. Etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenezi, klinikasi, asoratlari, davolash profilaktikasi, reabilitatsiyasi, UASH taktikasi. Infekcion mononukleoz. Etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenezi, klinikasi, asoratlari, davolash profilaktikasi, reabilitatsiyasi, UASH taktikasi. Infekcion mononukleoz. Etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenezi, klinikasi, asoratlari, davolash profilaktikasi, reabilitatsiyasi, UASH taktikasi. Suvchechak. Etiologiyasi, epidemiologiyasi, patogenezi, klinikasi, asoratlari, davolash profilaktikasi, reabilitatsiyasi, UASH taktikasi.	3	3
	JAMI:	12	18

Amaliy mashg'ulotlar mul'timedia qurilmalari jixozlangan auditoriyalarda har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi ishlatiladi, keyslar mazmuni o'qituvchi tomonidan belgilanadi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar mul'timedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Amaliy mashg'ulotning klinik qismi mavzularga xos ravishda kasalxona bo'limlarida olib boriladi.

6. Mustaqil ta'lim

№	Yuqumli kasalliklar mavzulari	soat hajmi
IX semestr		
1	O'tkir virusli gepatit bilan kasallangan bemorlarga kasallik tarixini yozish	6
2	Rikketsiozlar. Etiologiya, epidemiologiya, klinikasi, diagnostika, davolash.	4
3	Leyshmanioz, teri shakli. Epidemiologiya, patogenez, klinikasi, laborator diagnostika, davolash va profilaktik chora-tadbirlar.	5
4	Sitomegalovirusli infeksiya. Etiologiya, epidemiologiyasi, klinikasi, diagnostika va davolash. Profilaktikasi.	4
5	Urogenital infeksiyalar. Etiologiya, epidemiologiya, patogenez, klinika, laborator diagnostikasi, davolash va profilaktik chora-tadbirlar.	4
6	Borrelioz. Etiologiya, epidemiologiya, klinikasi, diagnostika, davolash.	4
7	Ku-isitmasi. Etiologiya, epidemiologiya, klinikasi, diagnostika, davolash.	4
8	Kampilobakterioz. Etiologiya, epidemiologiya, klinikasi, diagnostika, davolash.	4
9	Listerioz. Etiologiya, epidemiologiya, klinikasi, diagnostika, davolash.	4
10	Kana ensefaliti. Etiologiya, epidemiologiya, klinikasi, diagnostika, davolash.	5
11	Gel'mintozlar: exinokokkoz, al'veokokkoz, ankilostomoz, gimenolepidoz, askaridoz.	5
X semestr		
12	Infeksiya bilan bog'liq bo'lgan istmali kasalliklar (tuberkulez, septik xolatlar va h.k.) i infeksiya bilan bog'liq bo'lmagan istmali kasalliklar (revmatizm, onkologik kasalliklar, gematologik kasalliklar va h.k.).	5
13	Infeksiyaga bog'liq bo'lmagan sariqlik sindromi bilan kechuvchi kasalliklar (yangi tug'ilgan chaqaloqlar gemolitik kasalligi, Vil'son-Konovalov kasalligi, Badda-Kiari kasalligi, sirrozlar, onkologik kasalliklar va h.k.).	5
14	Teri va shilliq qavatlar buzilishi bilan kechuvchi kasalliklar: allergodermatitlar, medikamentoz allergiyalar (Stivens-Djonson sindromi), ovqatdan allergiya, sifilis, OIV/OITS. Stafilo- va streptodermiyalarda teri shikastlanishi.	5
15	Legionellyoz. Etiologiya, epidemiologiya, klinikasi, diagnostika, davolash.	5
16	Insonlarda kuzatiladigan parranda grippi. Etiologiya, epidemiologiya, klinikasi, diagnostika, davolash.	5

17	Har xil etiologiyali anginalar: Mikozli anginalar. Infeksiya bilan bog'liq bo'lmagan tomoq shikastlanishi bilan kechuvchi kasalliklar (leykozlar). Infekzion genezli ikkilamchi anginalar (Dyuge anginasi). Atipik pnevmoniya, parranda grippi.	5
18	Yuqumli kasalliklarda shoshilinch holatlar (Uotexauz-Frederiksen sindromi, DVS-sindrom).	5
19	O'ta havfli infeksiyalar (o'lat, tulyaremiya, yashur, chin chechak, Denge, Ebol, Marburg gemorragik istmalari).	5
20	Infeksiyaga bog'liq bo'lmagan nerv sistemasi shikastlanishi bilan kechuvchi kasalliklar.	5
21	TORCH-infeksiya. Etiologiya, epidemiologiya, klinikasi, diagnostika, davolash.	5
22	Infeksiyaga bog'liq bo'lmagan diareyalar (enteritlar, ichak disbakteriozi, ichakni zamburugli shikastlanishi, fermentopatiyalar).	5
JAMI		104
Bolalar yuqumli kasalliklar mavzulari		
1	Vaksinoprofilaktika. Ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalar. Vaksina turlari.	5
2	Emlash kalendar rejasi. Ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalar.	5
3	6 tipdagi odam herpes virusi qo'zg'atgan infeksiya. Etiologiya, epidemiologiya, klinikasi, diagnostika, davolash.	4
4	OIV infeksiyasida uchraydigan opportunistik kasalliklar. Kechishi, davolash taktikasi, profilaktikasi.	4
5	Gerpetik infeksiyalar. Etiologiya, epidemiologiya, klinikasi, diagnostika, davolash.	4
6	Pnevmonokokk infeksiyasi. Etiologiya, epidemiologiya, klinikasi, diagnostika, davolash.	4
JAMI:		26

Mustaqil ta'lim mavzulari talabalar tomonidan auditoriyadan tashqari o'zlashtiriladi va mavzuga oid joriy baholashda inobatga olinadi. Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlanadi va uni taqdimoti tashkil qilinadi. Xirurgik bemor parvarishi moduli bo'yicha tavsiya etilayotgan mustaqil ishlar modul tizimida turli xil keys, vaziyatli masala va krossvordlar shaklida amalga oshiriladi

- Mustaqil ta'limni tashkil etish uchun tavsiya etiladigan o'quv-uslubiy ta'minot: mustaqil ish auditoriya va auditoriyadan tashqari o'tkaziladi. Ayrim nazariy mavzularni o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish. Berilgan mavzu bo'yicha axborot (referat) tayyorlash. Modellar yasash, krossvordlar tuzish, organayzerlar tuzish va h.k.

Fan bo'yicha kurs ishi. Fan bo'yicha kurs ishi namunaviy o'quv rejada rejalashtirilmagan.

Amaliy ko'nikmalar

№	Amaliy ko'nikmalar nomi	Soni	Amaliy ko'nikmalarni bajarish uchun zarur ta'minot (jihazlanishi)
1	Botulizm kasalligi misolida Bezredko usuli bo'yicha zardobni yuborish qoidalari		qo'llanmalar, adabiyot, fotosuratlar, fantom, mulyaj, simulyatorlar, asbob-anjom, jadvallar, o'rgatuvchi va nazorat qiluvchi testlar, komp'yuter dasturlari, klinik fanlar uchun kechki navbatchiliklar, volontyorlik, simulyasion markazlarda ishlash va h.k.
2	Uy sharoitida bemorlarda oral regidratasiya o'tkazish qoidasi		
3	Hayvonlar va kemiruvchilar tishlaganda jarohatlarni tozalash qoidalari		
4	Chin krup holatida birinchi yordam ko'rsatish qoidalari		
5	Soxta krup holatida yordam ko'rsatish qoidalari		

Amaliy ko'nikmalarni qadamma-qadam bajarilish algoritmi:

№	Amaliy ko'nikma № 1. Botulizm kasalligi misolida Bezredko usuli bo'yicha zardobni yuborish qoidalari
1.	Sterillangan rezina qo'lqop kiyiladi
2.	Zardob yuborishdan oldin zardobli ampula butunligi, etiketkasi tekshiriladi,
3.	
4.	Zardobli ampula 37°S suvda isitiladi
5.	Ampulani ochish aseptika va antiseptika qoidalari binoan amalga oshiriladi
6.	In'eksiya qilinadigan soha spirt shimdirilgan paxta bilan artilaadi
7.	0,1 ml 1:100 nisbatda suyultirilgan zardob bilak ichki yuzasining o'rta uchligiga teri ichiga yuboriladi
8.	Agar yuborilgan zardob o'rnida 20 daqiqadan so'ng 1 sm dan katta bo'lmagan papula hosil bo'lib, uning atrofidagi qizarish chegaralangan bo'lsa sinama manfiy hisoblanadi
9.	So'ngra yelka sohasiga teri ostiga 0,1 ml suyultirilmagan zardob yuboriladi
10.	30 daqiqadan so'ng reaksiya kuzatilmasa, sinama manfiy hisoblanadi

№	Amaliy ko'nikmalar № 2. Uy sharoitida bemorlarda oral regidratasiya o'tkazish qoidasi.

1.	Qaynatib sovutilgan suvdan 1 litr olinadi
2.	1 choy qoshiq osh tuzi qoshiq qirrasidan yuzasi qattiq predmet qirrasini bilan tekislab olinadi va suvda eritiladi
3.	1 choy qoshiq ichimlik (choy) sodasi qoshiq qirrasini yuzasi qattiq predmet qirrasini bilan tekislab olinadi va suvda eritiladi
4.	8 choy qoshiq shakar yuqorida ko'rsatilgandek qoshiq yuzasi tekislab olinadi va suvda eritiladi
5.	Tayyorlangan eritma harorati foydalanish uchun yoz oylarida xona haroratida, sovuq oylarda esa 36-37°S da bo'lishi kerak

№	Amaliy ko'nikma № 3 Sohta krup holatida yordam ko'rsatish qoidalari
1.	Vrach niqobda bo'lishi kerak
2.	Sterillangan rezina qo'lqop kiyiladi
3.	Yuqori nafas yo'llarining o'tkazuvchanligiga ishonch hosil qilinadi
4.	Sterillangan doka salfetskani suvda namlanadi
5.	Namlangan steril doka salfetskani kislorod yostiqlikchasi niqobiga qo'yiladi
6.	Kislorod yostiqlikchasini bemorga yaqin qo'yib kuchaytirilgan oksigenasiya olib boriladi
7.	Tog'ora olinadi
8.	Tog'orani issiq suv (38-40°S) bilan to'ldiriladi
9.	Bemor oyoqlari 15-20 daqiqaga issiq suvga (38-40°S) botirib qo'yiladi
10.	Bemorga iliq mineral suv (37-38°S) yoki boshqa ishqoriy suyuqlik ichiriladi

№	Amaliy ko'nikma № 4 Chin krup holatida birinchi yordam ko'rsatish qoidalari
1.	Sterillangan rezina qo'lqop kiyiladi, niqob taqiladi
2.	Yuqori nafas yo'llari ochiqligiga ishonch hosil qilinadi
3.	Suyuqlik so'rg'ich yordamida nafas yo'llarini shilliqlardan tozalanadi
4.	Bezredko usuli bo'yicha difteriyaga qarshi zardobni yuboriladi
5.	Glyukokortikosteroid gormonlarni yuboriladi
6.	Diuretiklar yuboriladi
7.	Antibiotiklar yuboriladi
8.	Xiqildoqda asfiksiya bo'lganda traxeotomiya qilinadi
9.	Xiqildoqda stenoz bo'lganda kekirdakni intubasiya qilinadi

10.	Oksigenoterapiya (kislorod bilan to'yintirish) o'tkaziladi
-----	--

Amaliy ko'nikma № 5	
Hayvonlar va kemiruvchilar tishlaganda jarohatlarni tozalash qoidalari	
1.	Sterillangan rezina qo'lqop kiyiladi
2.	1 litr hajmli sterillangan idish olinadi
3.	Idishga 20 gr. ho'jalik sovuni qirindilari solinadi
4.	Idishga 100 ml distillangan suv solinadi
5.	Idishni 20% li eritma hosil bo'lguncha yaxshilab chayqatiladi
6.	Jarohat ustidan 20% li sovun eritmasi oqizib yaxshilab yuviladi
7.	Sterillangan paxtali tampon tayyorlanadi
8.	Jarohat atroflarini tikmasdan turib 5% li yod eritmasi bilan artib tozalanadi
9.	Sterillangan bog'lov materiallari bilan bog'lanadi
10.	Rabiolog vrachga yo'llanma bilan jo'natiladi

**Fan bo'yicha talabalar bilimini baholash va
nazorat qilish mezonlari**

**Yuqumli va bolalar yuqumli kasalliklari fanidan amaliy mashg'ulotlarini
joriy baholash (JB) shakllari**

Talabalar bilimini baholash 5 baholik tizimda amalga oshiriladi.

Talabalar bilimini joriy baholash mezonlari

Baho	O'zlashtirish (%) va ballarda	Talabaning bilim darajasi
A'lo «5»	90 — 100	- talaba mustaqil hulosasi va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo'llay oladi, "Yuqumli va bolalar yuqumli kasalliklari" fani bo'yicha mavzuning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fanning mavzusi bo'yicha tasavvurga ega.
Yaxshi «4»	70 — 89,9	- talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo'llay oladi, "Yuqumli va bolalar yuqumli kasalliklari" fani bo'yicha mavzuning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fanning mavzusi bo'yicha tasavvurga ega.
Qoniqarli «3»	60 — 69,9	- talaba olgan bilimni amalda qo'llay oladi, "Yuqumli va bolalar yuqumli kasalliklari" fani bo'yicha mavzuning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fanning mavzusi bo'yicha tasavvurga ega.

Qoniqarsiz «2»	0 — 59,9	- talaba fan dasturini o‘zlashtirmagan, “Yuqumli va bolalar yuqumli kasalliklari” fani bo‘yicha mavzuning mohiyatini tushunmaydi hamda fanning mavzusi bo‘yicha tasavvurga ega emas.
----------------	----------	--

**Baholashni 5 baholik shkaladan 100 ballik shkalaga o‘tkazish
JADVALI**

5 baholik shkala	100 ballik shkala	5 baholik shkala	100 ballik shkala	5 baholik shkala	100 ballik shkala
5,00 — 4,96	100	4,30 — 4,26	86	3,60 — 3,56	72
4,95 — 4,91	99	4,25 — 4,21	85	3,55 — 3,51	71
4,90 — 4,86	98	4,20 — 4,16	84	3,50 — 3,46	70
4,85 — 4,81	97	4,15 — 4,11	83	3,45 — 3,41	69
4,80 — 4,76	96	4,10 — 4,06	82	3,40 — 3,36	68
4,75 — 4,71	95	4,05 — 4,01	81	3,35 — 3,31	67
4,70 — 4,66	94	4,00 — 3,96	80	3,30 — 3,26	66
4,65 — 4,61	93	3,95 — 3,91	79	3,25 — 3,21	65
4,60 — 4,56	92	3,90 — 3,86	78	3,20 — 3,16	64
4,55 — 4,51	91	3,85 — 3,81	77	3,15 — 3,11	63
4,50 — 4,46	90	3,80 — 3,76	76	3,10 — 3,06	62
4,45 — 4,41	89	3,75 — 3,71	75	3,05 — 3,01	61
4,40 — 4,36	88	3,70 — 3,66	74	3,00	60
4,35 — 4,31	87	3,65 — 3,61	73	3,0 dan kam	60 dan kam

Nazorat turi va baholash mezonlari

1. Talabalar bilimni nazorat qilish joriy, oraliq va yakuniy nazorat turlarini o‘tkazish orqali amalga oshiriladi. “Yuqumli kasalliklari” fanidan 5-kurs (davolash va tibbiy pedagogika) fakul'teti talabalari kuzgi semestrda 1 marta oraliq nazorat (bilet savollariga javob+OSKI), bahorgi semestrda 1 marta yakuniy nazorat (kafedrada vaziyatli masala va test markazida test topshiradi). “Bolalar yuqumli kasalliklari” fanidan 5-kurs (davolash va tibbiy pedagogika) fakul'teti talabalari siklning 3-kuni oraliq nazorat (og‘zaki), bahorgi semestrda 1 marta yakuniy nazorat (vaziyatli masala) topshiradi.

Oraliq va yakuniy nazorat turlarini o‘tkazish, shuningdek talabalarning bilimni baholash tegishli kafedra mudiri tomonidan tashkil etiladigan komissiya tomonidan amalga oshiriladi.

Komissiya tarkibi tegishli fan professor-o‘qituvchilari va soha mutaxassislaridan shakllantiriladi.

2. Oraliq nazorat semestr davomida ishchi fan dasturining tegishli bo‘limi tugagandan keyin talabaning bilim va amaliy ko‘nikmalarini baholash maqsadida o‘quv mashg‘ulotlari davomida o‘tkaziladi.

3. Oraliq nazorat turi har bir fan bo‘yicha fanning xususiyatidan kelib chiqqan holda 2 martagacha o‘tkazilishi mumkin.

4. Oraliq nazorat turini o'tkazish shakli va muddati fanning xususiyati va fanga ajratilgan soatlardan kelib chiqib tegishli kafedra tomonidan belgilanadi.

5. Semestr davomida haftasiga 4 akademik soat (72 soat)dan kam bo'lgan fanlar bo'yicha Oraliq nazorat turi o'tkazilmaydi.

6. Talabaning amaliy, seminar, laboratoriya mashg'ulotlari va mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarishi, shuningdek uning ushbu mashg'ulotlardagi faolligi fan o'qituvchisi tomonidan baholab boriladi.

7. Yakuniy nazorat fan yakunida tegishli fan bo'yicha talabaning nazariy bilim va amaliy ko'nikmalarini o'zlashtirish darajasini aniqlash maqsadida o'tkaziladi.

8. Yakuniy nazorat turi o'quv-uslubiy bo'lim tomonidan ishlab chiqiladigan hamda o'quv ishlari bo'yicha prorektor tasdiqlaydigan Yakuniy nazorat turlarini o'tkazish jadvaliga muvofiq o'tkaziladi.

9. Oraliq va yakuniy nazorat turlari ob'ektiv tizimlashtirilgan klinik sinov yoki ob'ektiv tizimlashtirilgan imtihon shakllarida o'tkazilishi mumkin.

Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari

Asosiy adabiyotlar

1. Axmedova M.D. Yuqumli kasalliklar. Darslik. -Toshkent .“Abu Ali ibn Sino” tibbiyot nashriyoti. 2012 y.

2. Infektsionnye bolezni s detskimi infektsiyami. Uchebnik v 2-x ch./Pod redaksiyei akademika AN RUz Daminov T.A. – Tashkent. «Tib-kitob» 2011 g.

3. Zokirxodjaev A.X. Rukovodstvo po infektsionnim boleznyam dlya studentov meditsinskix vuzov. Uchebnik. -Tashkent. “Abu Ali ibn Sino” med.tipogr. 2010 g.

Qo'shimcha adabiyotlar

4. Atlas infektsionnix bolezney / Pod redaksiyei prof. V.I. Luchsheva.S.N Jarova, V. V.Nikifirova.- M.: GEOTAR- Media, 2009.-224s

5. Samyarina V.N., Sorokina O.A. Detskie infektsionnye bolezni.- SPb: Nevskiy Dialekt, 2001.- 318s.

6.Emond R, Rouland X., Uelsbi F. Infektsionnye bolezni : Svetnoy atlas.: Praktika, 1998.- 439s.

7.Infektsionnye bolezni i Epidemiologiya - V.I.Pokrovskiy-M.: GEOTAR-2008 g.

8. Yushuk N.D., Vengerov Yu.Ya. Infektsionnye bolezni.- M.: Meditsina 2003, - 544s.

9.Infektsionnye bolezni / Ye. P. Shuvalova , Ye. S. Belozarov, T.V. Belleva, Ye.I. Zmushko : Uchebnik dlya studentov meditsinskix vuzov- SPb: Speslit, 2015- 783s.

10. Infektsionnye bolezni / Ye. P. Shuvalova , Ye. S. Belozarov, T.V. Belleva, Ye.I. Zmushko : Uchebnik dlya studentov meditsinskix vuzov- SPb: Speslit, 2016- 727s.

11. Infektsionnie bolezni i Epidemiologiya. Uchebnik dlya Vuzov. V.I.Pokrovskiy i dr.r. – M. – 2003g
12. Yuqumli kasalliklar. Majidov V.M.- T. – 1995g.
13. Epidemiologiya infeksionnix bolezney/ N. D. Yushuk, Yu.V. Martinov, Ye.V. Kuttevich, Yu.Yu. Grishina.- M.: GEOTAR- Media, 2014.-496s.
14. Raxmatov O. B. Bolalar yuqumli kasalliklari. - T.: Cho'lpon, 2008y

Интернет сайтлари

1. www.minzdrav.uz
2. www.tma.uz
3. www.bsmi.uz
4. www.Ziyonet
5. www.medlincs.ru
6. www.infeksya.uz
7. www.medbook.ru

